

FÜGGELÉK 2: FUTURBIA ÖSSZEFOGLALÓ

A Studio Metropolitana Nonprofit Kft. 2008. január és május között több körös fókuszcsoporthoz felmérést végzett a város fejlesztésében szakmailag érintett és érdekelt rétegek párbeszédre nyitottságát mutató tagjaival, valamint online felmérést készített a budapestiek körében kutatva a lakosság által vágyott, igényelt városi jövőképet. A program a jövő és a város szavak kombinációjából kapta címét.

A fókuszcsoporthoz beszélgetéseken:

- az akadémiai szektor,
- a szakmai (zöld és városvédelemmel foglalkozó civil szervezetek) és érdekképviselők
- nagyobb társadalmi ügyet képviselő civil szervezetek,
- szakértő intézmények,
- a kerületi főépítészek,
- a véleményformáló értelmiségi réteg
- a kulturális élet résztvevői,
- az itt élő külföldiek,
- az ingatlanfejlesztők,
- valamint a fiatalok képviselői vettek külön csoportokban részt.

A felmérés külön eredménye, hogy az ingatlanfejlesztői csoport a program hatására hozta létre közös fórumait és együttműködéseit. Így a Futurbia hatására jött létre az Ingatlanfejlesztői Kerekasztal, a Budapest Business Region nevű érdekegyeztető szervezet, a Budapesti Kulturális Klaszter és nemrégiben a Budapest Interkult Klaszter.

Az elkészült felmérések alapján tehát Budapest érdekcsoportjai hat jól beazonosítható jövőképet rajzoltak fel. Egységesen policentrikus városként, sok kicsi identitásközpont kialakulásával tartják működtethetőnek, vonzóknak, izgalmasan változatosnak a fővárost. Igénylik a közigazgatási rendszer, az önkormányzatok partnerségét, segítőkészségét és nyitottságát a változások végrehajtására, az életszínvonal növekedésért vívott versenyben. Budapest jelenleg adottságai alapján a tudás városa, amely alapja lehet a kulturális központ cím elnyerésének. A város már most sokszínű kínálattal várja lakóit és vendégeit, meglévő értékeinek megfelelő menedzselésével, jobb információáramlással és nagyobb nyilvánossággal, sokkal jobb pozíció lenne elérhető versenytársaival szemben. Mindemellett igény van egy szociálisan érzékenyen, demokratikusan működő, jó közlekedésű és egészséges városra. Mivel minden vizsgálatban kiemelt helyen említették a *Dunát*, akár turisztikai, kulturális, közlekedési, vagy egészségi szempontból, ezért megállapítható, hogy a

folyó alapköve Budapest identitásának és imázsának, és hasznosítása, védelme minden marketing és fejlesztési stratégiának központi témája kell, legyen.

A felmérés eredményeként a következő elvárás és javaslatgyűjtemény, valamint jövőkép született meg az egyes szektorok részéről:

Akadémiai szektor

2

A tudományos kutató intézetek és műhelyek képviselői által a fókuszcsoportos beszélgetések során egy multikulturális, participatív módon működő és fejlődő, policentrikus budapesti jövőkép alakult ki. Középtávon egy *multikulturális központként* képzelik el a fővárost, amelyben a magyar kultúra mellett helyet kapnak a szubkultúrák programjai is. Ehhez azonban támogatni kell a hozzánk érkező és letelepedő csoportok megismerését, és nyitottá kell válni nem csak a nyugati, hanem a jelenleg nagyobb mértékben jelenlévő keleti kulturális hatásokra is.

Másik fontos állítása beszélgetéseknek, hogy *Budapestnek policentrikus módon* kell működnie, a helyi közösségek által alakított *lokális identitás központoknak* kell kialakulnia, amelyekben központi szerepet kap a közterek használata. A város működési elveit és szabályait, a normákat a lakosság és a közigazgatás együtt alakítja ki és együtt tartatja be, a fentről és alulról jövő kezdeményezéseknek egyformán helyük van a város, a városrészek fejlődésében.

A közlekedésben a kerékpáros és gyalogos igények, a sétálási lehetőségek figyelembevételét fogalmazták meg ajánlásként.

Összességében számukra az ideális *Budapest egy „slampos, de szerethető”, policentrikus, köztereit és földrajzi adottságait jól használó, kulturálisan színes és nyitott város* képében jelenik meg.

A megfogalmazott jövőkép megvalósulásáért az akadémiai szektor képviselői a hallgatók nagyobb mértékű bevonását ígérik a tudományos munkába, valamint szándékukat fejezték ki a szakmaközi kapcsolatok fejlesztésére, az összekapcsolható tudás és tanítás kialakítására.

Főépítési, építési és értelmiségi fókuszcsoport

Mivel a három szektor fókuszcsoportjainak megbeszélései hasonló eredményekre és megállapításokra jutottak, ezért ezeket egységes szerkezetben foglalom össze.

Mindhárom csoportnál megjelenik a fent is említett *policentrikus városszerkezet*, a helyi, a közigazgatási határokat figyelmen kívül hagyó *identitások* kialakulásának támogatása. A sokpólusú város ugyanakkor ideális esetben egyszerre integrált is, rendszerben működik. A *közterek használhatósága, szerethetősége, és az átlátható városi szerkezet* fontos, éppúgy, mint a helyi lakók részvételének biztosítása megfelelő közigazgatási működéssel.

A kulturális és társadalmi nyitottság, a szegregáció leküzdése mellett a meglévő értékek, és tradíciók, történeti értékek mentén alakulhat ki a jól azonosítható városi imázs.

A *Duna*, mint értékünk megőrzése, használhatósága, és imázs formáló eszköz mind a három csoportnál kiemelkedett.

Humán és szakmai civil szervezetek képviselői

Tevékenységi körükből fakadóan a civil szervezetek a város rosszul, vagy kevésbé jól működő funkcióinak javításában látják a városi életszínvonal emelkedését. A problémák megoldása mellett sok tekintetben itt is találunk átfedést a többi fókuszcsoportban megfogalmazottakkal. A közigazgatás konfrontatív hozzáállása helyett kooperációt és szolidaritást várnak a város működtetésében. Az állam által el nem végezhető feladatokat szívesen átvállalnák ezek a szervezetek, prioritásaik között az első két helyen a munkaerőpiaci esélyegyenlőség, és a hajléktalan ellátás áll. Úgy vélik, hogy ők lennének képesek a városi lakosság tudatformálására is, emellett hangsúlyt kívánnak helyezni az átlátható és kontrolált politikai döntésekre.

A szakmai és a humán szervezetek körében is kihangsúlyozták a zöldfelületek, és különösen a *Duna part* védelmét. Itt is megjelenik az igény a közterek használhatóságának, és identitásának megteremtésére, valamint a szabad mozgás lehetőségének biztosítására. A *Duna, mint közlekedési tengely* ismét megjelenik.

Amiben minden más fókuszcsoporttól különböztek az itt kapott eredmények, az, hogy a versenyképesség mellett, a szolidaritást, a hátrányos helyzetűek segítségét legalább olyan fontosnak tartották, mint a versenyszellemet.

Kultúra csoport

A kulturális élet szereplői Budapestet kulturális központként vizionálták, egy olyan városként, ahol az életforma része a kulturális fogyasztás. Elképzeléseik szerint minden társadalmi réteg számára kellene programokat szervezni széles hazai és nemzetközi kínálattal, amely rendezvények gyakran akár a köztereket is célba vehetik. Emellett azt várnák, hogy a politika ne avatkozzon be döntéseivel a szakmai munkába, ugyanakkor a finanszírozás módja kérdéses maradt. Kérdéses, hogy önfenntartó ágazatként működhet-e a kulturális ágazat, vagy valamilyen szinten mindig szponzorációra szorul majd.

Részben a Futurbia program hatására alakult meg a Budapesti Kulturális Klaszter (BUKK),¹ neves kulturális és oktatási intézmények összefogásával. Céljuk közös rendezvénysorozatok szervezése, marketing tevékenységük összehangolása, és ezáltal finansciális források megszerzése a kínálat bővítésére és a színvonal emelésére.

Budapesten élő külföldiek

¹ <http://www.kultklaszter.hu/>

A fővárosban élő külföldi állampolgárok segítségével az általuk értéknek látott pontokat, valamint a gyengeségeket gyűjtöttük össze. Előnyként értékelték, hogy Budapest a „kontrasztok” városa, amely alatt Pest és Buda kettősségét, a különböző építészeti és történelmi stílusok egymás mellett élését értették. Úgy gondolják, hogy a város mérete megfelelő ahhoz, hogy nagyvárosnak tűnjön, mégis emberi léptékű maradjon. Geográfiai adottságai kitűnőek Budapestnek, a Duna és a gyönyörű panoráma ebben a fókuszcsoporthoz is külön kiemelésre került, a jó Európán belüli elhelyezkedés mellett. Dicsérték kulturális sokszínűségét, pezsgését, a jó sport és tömegközlekedési infrastruktúráját, és relatíve jó közbiztonságát. A külföldiek számára szépsége és kulturális élete, valamint gasztronómiai kínálata mellett Budapest olcsó és jó színvonalú oktatása és egészségügyi szolgáltatásai miatt lehet vonzó.

Alapvetően a külföldiek csoportja úgy látja, hogy a város tele van értékekkel, amiket azonban rosszul „értékesít”. *Ezért nem újak létrehozásán kellene fáradozni, hanem felismerni és jó marketing stratégiával a meglévőket megfelelően pozícionálni.*

A város gyengeségei közé egyértelműen a rossz városmarketinget, a történelmi és építészeti értékek lepusztulását és a kevésbé befogadó, nyelveket nem, vagy rosszul beszélő társadalmat sorolták.

Befektetési célpontként Budapestet a következő címkékkel jellemezték: „a beruházók találkozóhelye”, a „beruházások kapuja”, „Európa üzleti fészke”, vagy „Európa átmenő útja”.

Fiatalok

A fiatalokat, leginkább egyetemistákat és főiskolásokat megkérdező fókuszcsoporthoz beszélgetés során kaptuk a legkreatívabb ötleteket, elképzeléseket Budapest jövőképét illetően, hidrolán járatról kezdve Budapest és az Agglomeráció között, a körúti hajózható csatornahálózatig (kis Velence).

Ugyanakkor számos használható, megfontolandó ötlet is megfogalmazódott. Ilyen például a bérlettel igénybe vehető városi kerékpárparkolók építése, a P+R parkolók számának növelése, hétvégekre autósforgalom korlátozás a gyalogos közlekedés ösztönzésére. Kulturális értékeink közül az építészeti emlékek mellett, szokásaink, tradícióink is érdeklődésre tarthatnak számot, ilyen például a szerenádozás. A régi közlekedési eszközöket felújítatnák, lásd „trolibusz-kultusz”, és új funkcióval látnák el, például kiállító térként, vagy kocsmaként. A közlekedési terek jobb kihasználását igényelnék a fiatalok, bemutatók, programok szervezését javasolják a megállókból. Erre jó példa a Kulturális Klaszter által a múzeumok éjszakájára

szervezett Földalattizz² rendezvény sorozat, amelynek részeként a Földalatti megállóiba különböző kulturális rendezvényeket, koncerteket szerveztek.

A fiataloknak igényük lenne a kulturális események és fesztiválok mellett több sport és szabadidős és éjszakai rendezvényre. A külső kerületek vonzóbbá tételére külön programokat indítanának és rendezvényeket szerveznének előnyeik megismerésére, és a területek kedvelté tételére. Külön hangsúlyt helyeznének a mindenki által megfizethető programokra, a drága gyógyfürdők mellett például „népfürdőket” is üzemeltetnének. Mint minden csoportban ők is kiemelték a Dunát, mint a főváros jellegzetességét, és a termálfürdők miatt Budapestet, mint a vizek városát definiálnák leginkább.

Várostervezők, szakértők

Az állammal, az önkormányzatokkal együttműködő várostervezők, szakértők csoportja a beszélgetések eredményeként két irányt vázolt fel, amelyek mentén gondolkodva szerintük Budapest megfelelően pozicionálhatja magát.

Véleményük szerint a főváros egyrészt tudás centrumként, másrészt kulturális központként formálhatja arculatát legsikeresebben, ehhez rendelkezik a legtöbb erőforrással. Ahhoz, hogy a város megalapozottan válhasson tudásközponttá, a szakértők csoportja egy kiszámítható e-közigazgatás kialakítását és kimagasló egyetemi oktatási rendszer fejlesztését látja szükségesnek.

Kulturális centrumként való elismeréséhez a gazdasági érdekek és értékek mellett a kulturális értékeink megbecsülése is az életforma részévé kell, váljon. Policentrikus kulturális struktúrájával a városban különböző, önszerveződő centrumok alakulhatnak ki, saját arculattal. Ahol ilyen központok nem alakulhatnak ki, ott rekreációs parkokat látnak jónak kialakítani, „zöld meeting point”-ként.

A lakásstruktúra átalakításával többfunkciós területek alakulhatnak ki, így elkerülhető, hogy például városrészek néptelenedjenek el a munkaidő végeztével. A funkciók meghatározása a városlakók és használók bevonásával történjen.

Ebben a csoportban jelenik meg elsőként a régióban történő gondolkodás, azaz a fővárosi fejlesztésekbe bevonni kívánják a várost körülölelő agglomerációt, metropolisz-régiót hozva létre. A résztvevők hangsúlyozták a tudásközpontok létrehozásához szükséges gazdasági és infrastrukturális feltételeket, és a tudás és a gazdaság találkozásának lehetővé tételét, mint a tudásközpont imázs megalapozását. Területi szinten akár egész városrészeket is

² <http://www.kultklaszter.hu/projekt/f%C3%B6ldalattizz-budapesti-kultur%C3%A1lis-klaszter-bemutatkoz%C3%A1sa-m%C3%BAzeumok-%C3%A9jszak%C3%A1ja-kisf%C3%B6ldalatti-18->

elképzhetőnek tartanak, amint tudásbázisokká alakulnak, nem csak Budapesten, hanem a régióban is megfelelő infrastruktúra biztosítása esetén.

Ingtatlan-kerekasztal

Financiális erejüknél fogva a városarculat alakítását igen erősen befolyásolni képes szektorként az ingatlanfejlesztői szakma elképzeléseit és igényeit is feltérképeztük. A befektetők által elképzelt jövőkép Budapestről egy élhető várost ábrázol, amely gazdaságilag fenntartható módon fejlődik és Közép-Kelet-Európa kulturális és idegenforgalmi centruma. Budapestre csomópontként tekintenek, ahonnan minden európai város könnyen elérhető.

A város versenyképességét növelő célok a beruházók szerint a következők: városi élet minőségének javítása, itt élők szempontjainak figyelembevétele a fejlesztésekben, mikro identitások kialakítása.

A város számos értékei közül legfontosabbnak a városi zöld felületeket, Budapest geopolitikai helyzetét, sokszínűségét, kiváló oktatását, informatikai és gyógyszeripari ágazatát, olcsó munkaerejét és vibráló hangulatát tartották.

A célok megvalósulásához elsősorban gazdaszemléletű, gazdálkodó önkormányzati rendszert igényelnének. Szükségesnek látják a logisztika és kereskedelem kiemelt támogatását, egy üzleti régió kialakításához megfelelő infrastruktúra létrehozását, exportképes vállalkozások létrehozását.

Ugyanakkor a gazdasági tényezők megfelelő alakulásához a várostervezői szemlélet változása is elengedhetetlen. Olyan szakemberekre, tervezőkre van szükség, akik képesek stratégiai gondolkodásra, és hosszú távú, integrált tervezésre. A szigorúan vett főváros helyett egy városrégióban kell gondolkodni és fejleszteni, mint teszi valamennyi versenytársunk Európában, valamint törekedni kell vegyes funkciójú terek kialakítására. A városban fel kell éleszteni az identitástudatot, ugyanakkor a közigazgatásban a fejlődést akadályozó szabályozást és ügyintézési rendszert át kell alakítani, túlélés helyett a fejlődésre koncentrálni és együttműködésre, egymás érdekeinek összehangolására törekedve.

Online lakossági felmérés eredményei

A Futurbia program keretében 2008. április 20. és május 9. között online lakossági felmérésben Budapest jövőjéről alkotott elképzeléseket gyűjtöttük össze. Az 552 kitöltő 57%-a 26-45 év közötti, 71%-a felsőfokú végzettségű, döntően a fővárosban vagy agglomerációjában született személy volt.

A főváros arculatát a jövőben a válaszolók szerint a történelmi épületállomány, a zöld felületek és gyógyfürdői határozzák majd meg. A város multikulturális jellegét a belső

kerületiek fontosabbnak tartják a perem kerületekben élőkénél, ugyanakkor a gazdasági versenyképességet a Budapesten kívül születettek prioritizálják.

A három legfontosabb fejlesztendő érték a városban a kerékpáros és tömegközlekedés, a Duna, és partja, és a közterek. Legkevésbé fontosnak a listán az autós közlekedést és a plázákat ítélték. A 20 év múlva legfontosabb három érték a válaszolók számára a biztonságos munkahely, a magas fizetés és a pezsgő kulturális élet. Kevésbé tartják viszont fontosnak a participatív tervezés egyik alappillérijét az aktív társadalmi szerepvállalást, valamint a magas fogyasztási színvonalat.

Jövőképek, víziók Budapestről

Az évek során készített felmérések és a fókuszcsoportos beszélgetések eredményeképpen a következő igények és javaslatok születtek, az alább részletezett értéktérkép rajzolódott ki a városlakók és használók, a várost tervezők és irányítók, valamint az ott befektetni kívánók részéről.

Szinte valamennyi felmérés eredményeként azt kaptuk, hogy Budapestet *policentrikus*, alközpontokból felépülő városként képzelik el, tehát nem belváros-centrikus a számukra ideális főváros. Az is kiderült, hogy az alközpontok nem igazodnak a közigazgatási határokhoz, hanem kulturális, vagy funkcionális szerkezet alapján alakulnak ki. A város struktúráját összességben sugaras helyett hálóságnak képzelik el, ahol a „nagy” Budapest identitás mellett jól megférnek a helyi identitások is.

A megkérdezettek többsége részt kíván venni a város formálásában, *menedzsment típusú irányítást* várva. Igényük van az alulról és felülről jövő kezdeményezések összehangolására, az átlátható döntési folyamatokra, ehhez azonban a részvételi tervezés eszközeit meg kell ismernie és el kell fogadnia minden oldalnak. Minden csoportnál fontos szempont volt a közlekedés és a gyermekintézmények fejlesztése, valamint az oktatás.

A mérleg nyelve azonban nem billent el egyértelműen a vizsgálódások eredményeképpen sem a turisztikai célpont, sem az itt lakók számára élhető, lakos-centrikus város felé. Az átfedések ellenére a két szerep eltérő marketing stratégiát és fejlesztési prioritások kijelölését igényli. Az a mondás, hogy a turisták ott érzik jól magukat, ahol a helybeliek is, fordítva nem minden esetben igaz.

A kialakult jövőképek hat, részben egymásból is táplálkozó szerepet, márkanévet fogalmaztak meg Budapest számára.

- Budapest, mint a tudás városa
- szolidáris város
- kulturális központ
- demokratikus Budapest

- közlekedhető város
- egészséges környezetet biztosító város

Tudásközpont

Az első a *tudás városa*. Budapest jelenleg elismert központja az innovációnak, és az oktatásnak, a K+F szektor központjai együttműködésben dolgoznak a város egyetemeivel. Különösen jó példa az Infopark területén megvalósuló nagyterjedésű kutató központ. Az Európai Innovációs Központ (EIT) székhelyének elhelyezésére kiírt uniós pályázatot Budapest nyerte meg. A központ a Budapesti Műszaki Egyetem szomszédságában, az Infopark létesítményeiben kerül kialakításra, ami hatalmas lépés a tudásközpont imázs megerősítésére.

Az innovációs és tudás központ imázst a régió bevonásával lehet teljessé tenni, valamint biztosítani kell a tudás és tőke találkozását. Az agglomerációban külön városrésznyi kutató komplexumok jöhetnek létre.

A megvalósulás feltételei:

- gazdasági stratégia, támogatandó K+F tevékenységek körének meghatározása, piaci belépési korlátok lebontása
- adókedvezmények
- M0, és úthálózat fejlesztés, hasznosítás
- szuburbanizáció támogatása
- megfelelő közigazgatási működés, e-közigazgatás

Szolidáris város

Második jövőkép a *szolidáris város* formájában jelenik meg. Lényegében ez a jövőkép szociálisan érzékeny városi működést képzel el, társadalmi egyenlőtlenségek és a szegregáció csökkentésével és azonos esélyekkel a munkaerőpiacon. A vízió legfőbb eszközként a szociális bérlakás hálózat kialakítását, és a legégetőbb szociális kérdés, a hajléktalangondozás valódi kezelését jelöli meg lakás és foglalkoztatási programokkal. Ez a vízió leginkább a civil szervezetek részéről jelent meg, ugyanakkor megoldási javaslatokat, stratégiákat ők maguk sem tudtak ajánlani.

Kulturális központ

Szinte valamennyi felmérésből, köztük a Futurbia fókuszcsoportos beszélgetéseiből is levonható következtetés, hogy Budapest legelfogadottabb szerepe a *kulturális és turisztikai központ és befogadó város*. A kulturális centrum jellegét a következő adottságok és megvalósítható célok indokolják:

- sokszínű és többretegű, multiközpontú város: széles, a magas kultúrától az alternatívig terjedő, nemzetközi színeket is felvonultató kínálat, amely elérhető minden generációnak, egészségi állapottól és társadalmi rétegtől függetlenül
- kisvárosok a nagyvárosban, kulturális alcentrumok létrejötte, kulturális tolerancia és nyitottság
- *Budapest számtalan értékkel rendelkezik, amelyeket rosszul, vagy leginkább sehogy sem pozicionál. Megfelelő marketinggel, új értékek keresése helyett a meglévőkkel, a városnak járó pozíciót foglalhatná el Európa mentális térképén*

9

A célok megvalósításához politikailag független módon működő, szakmailag autonóm kulturális intézményeknek kell működniük. Az információáramlást biztosítani kell, ebben a közigazgatás központi szerepet vállalhatna, akár egy kulturális internetes portál működtetésével. Ezen kívül a kulturális és a gazdasági szféra képviselőit közelebb kell hozni egymáshoz, együttműködéseket kell kialakítani, többek között a finanszírozási és működési kérdések megoldásához. (A Budapesti Kulturális Klaszter megalakulása jó példája ennek.)

- Budapest meglévő adottságai, értékei, amelyek a brand kialakításához felhasználhatók:
 - oktatási rendszer, külön kiemelve az információtechnológia és a biotechnológia
 - gangos bérházkörnyezet, romkocsmák, kiállítóhelyek
 - kávéházak
 - műemlékek
 - kontrasztok, mint Buda és Pest, építészeti sokszínűség, kommunizmus és kozmopolita életmód lenyomatai a városon, táji sokféleség
 - mérete megfelelő a metropolisz szerephez, mégis élhető
 - geográfiai adottságok, mindeneke előtt a Duna, Európán belüli elhelyezkedés, panoráma
 - tranzit város
 - kulturális sokszínűség: események egész évben, romkocsmák, éjszakai élet, alternatív kultúra, fesztiválok, és a török fürdők
 - jó sport és közlekedési infrastruktúra, szép parkok, bevásárlási lehetőségek, biztonság
 - külföldiek számára olcsó és jó színvonalú oktatás, egészségügyi turizmus, gasztronómiai túrák

A megkérdezettek többsége a tradíciókra épülő városképet és városimázst látná szívesen. Igaz ez a város egészére és az alközpontokra is. A közigazgatással szembeni igény az összekötő szerep felvállalása, közvetítő intézmények létrehozása, és a minden önkormányzati ügyosztály részvételével kiépülő kapcsolattartás, információáramlás biztosítása. Ez segíthető külön szervezetek, adatbázisok létrehozásával.

Demokratikus Budapest

A negyedik, a többi városvízióhoz hasonlóan biztosító jövőkép egy *demokratikusan működő* Budapesté. A város működésében kiegyensúlyozzák egymást az alulról és felülről induló kezdeményezések, átlátható közigazgatási rendszerrel és erős társadalmi kontrollal. A városlakók felelősséget és feladatokat is vállalnak a város fejlődéséért és működik a participatív döntéshozatal.

10

A város gazdaként lép fel, a széles társadalmi rétegek bevonásával, érdekeik egyeztetésével meghatározza a stratégiai irányokat, majd az átláthatóság, és együttműködés jegyében, jól működő közintézményi hálózattal segíti a policentrikus város alközpontjainak kialakítását, identitásának megerősítését és fejlesztését.

Közlekedhető város

Ötödik vízióként a „közlekedhető” város képe rajzolható meg, minden csoportban megjelenő igényként. Ennek kulcspontjai a tömegközlekedés, a kerékpáros illetve a gyalogos közlekedés lehetőségének prioritásként való kezelése, és a gépkocsiforgalom racionalizálása. Ez alatt egyrészt a tömegközlekedés olyan szintre való fejlesztését, és a parkolási rendszerek kiépítését értjük, amely versenyképes alternatívát jelent a gépkocsival való közlekedésnek. A Duna itt közlekedési folyosóként kap fontos szerepet.

Egészséges környezetet biztosító város

Az utolsó jól beazonosítható kívánatos jövőkép az *egészséges környezetet biztosító városé*. A víz és a levegő védelme központi értéként jelenik itt meg, mivel nem csak az életminőség javításában játszik szerepet, hanem esztétikai, turisztikai értéke is van, valamint befolyásolja a közterületek használhatóságát is. Igény fejeződik ki a tiszta, rendezett közterekre, ökopiac működtetésére, klímabarát intézkedésekre, és a Duna szerepének elismerésére, mint kulturális és rekreációs terület.